

N:o 61.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 April 1881, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts Proposition om afsättande af räntebärande obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor till en garantifond för aktiebolaget Sågverksegarne garantiförening.

(R. A.)

Sedan 1879 års Riksdag beslutat att genom Riksgäldskontoret ställa till Kongl. Maj:ts förfogande räntebärande obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor af hufvudsakligen enahanda beskaffenhet som de till allmänna hypoteksbanken såsom grundfond öfverlemnade, för att utgöra reservfond för en »Sågverksegarne garantiförening», samt Kongl. Maj:t den 6 Juni nämnda år, uppå derom gjord ansökning, fastställt reglemente och bolagsordning för en dylik förening, afsedd att under benämning aktiebolaget Sågverksegarne garantiförening bereda förslag åt idkare af sågverksrörelse inom landet, så har styrelsen för nämnda bolag, hvars verksamhet enligt reglementet blifvit begränsad till April månad år 1882, i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift, jemte förmälan att under bolagets tillvaro den åsigt mer och mer stadgat sig, att en permanent kreditinrättning, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med bolagets organisation, icke blott vid tillfälliga störande fluktuationer på trämarknaden utan jemväl i öfrigt skulle vara af synnerligt gagn för den svenska sågverksrörelsens lugna och betryggade verksamhet samt, med bifogande af ett vid bolagsstämma med

delegarne i bolaget den 15 December 1880 hållet protokoll, utvisande att för fortsättande af bolagets verksamhet efter den nuvarande oktrojtids slut visst aktiekapital blifvit tecknad, å aktietecknarnes vägnar och enligt uppdrag af bolaget, dels understält Kongl. Maj:ts pröfning ett af bolaget antaget förslag till förändradt reglemente och bolagsordning för bolaget, dels ock anhållit, att proposition måtte till Riksdagen aflåtas derom, att omförmälda reservfond fortfarande måtte komma bolaget till godo.

Efter inhemtande af såväl fullmäktiges i Riksgäldskontoret som ock Skogsstyrelsens yttranden i ämnet har Kongl. Maj:t i en till Stats-Utskottets behandling remitterad nådig proposition af den 26 sistlidne Mars (N:o 26), under åberopande af ett den nådiga propositionen bilagdt statsrådsprotokoll öfver finansärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att de af Riksgäldskontoret utfärdade obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor, hvilka nu vore lemnade såsom reservfond till aktiebolaget Sågverksegrarnes garantiförening, måtte, för att bereda bolaget tillfälle att fortsätta sin verksamhet under ytterligare tio år utöfver den hittills fastställda tiden, fortfarande afsättas att utgöra en garantifond för bolaget under vilkor, att bolaget ordnades i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uti det ingifna förslaget till förändradt reglemente och bolagsordning angifna grunder med de jemkningar och tillägg deri, som i statsrådsprotokollet finnes omförmälda.

Såsom af omförmälda statsrådsprotokoll inhemtas, innehåller nyssnämnda förslag till reglemente och bolagsordning, beträffande grunderna för bolagets organisation och verksamhet, hufvudsakligen:

att bolagets aktiekapital skall utgöra minst en million och högst tre millioner kronor samt fördelas i aktier, lydande å 5,000 kronor;

att delegarne i bolaget, senast två månader efter det styrelsen blifvit tillsatt, skola, på anfordran af styrelsen, inbetala tjugu procent af aktiekapitalet och afgifva förbindelser att betala återstoden tre månader efter uppsägning, samt att styrelsen eger att i den mån, styrelsen finner bolagets ställning det kräfva, infordra återstående aktiebeloppet;

att bolaget skall träda i verksamhet så snart tjugu procent af aktiebeloppet blifvit inbetaldt och delegarne aflemnat förbindelser å återstående beloppet;

att bolaget eger anskaffa för rörelsen erforderliga medel, antingen genom direkt upplåning eller genom utfärdande af obligationer, samt att de sålunda upplånade beloppen må uppgå till högst tio gånger aktiekapitalet och icke i något fall öfverstiga femton millioner kronor;

att bolaget utlemnar lån mot pant af trävaror, upplagda å plats, hvar öfver bolaget ensamt har disposition;

att lån ej får lemnas till högre belopp än två tredjedelar af den lemnade pantens försäljningsvärde, och ej heller på längre tid än ett år;

att den, som panten bjuder, alltid skall hafva densamma för eldskada försäkrad i brandstodsbolag, med af Kongl. Maj:t fastställd bolagsordning, och vid pantsättningen öfverlåta försäkringsbrevet å långgifvaren;

att utaf den vinst, som uppkommer af bolagets rörelse, skall bildas en garantifond, hvartill årligen afsättes tjugu procent af behållna inkomst-beloppet;

att nyssnämnda medel skola göras räntebärande genom insättning i allmän bankinrättning, eller genom köp eller belåning af obligationer, af viss uppgifven beskaffenhet;

att denna garantifond, så länge bolagets verksamhet fortfar, ej får anlitas förr än sådant till gäldande af bolagets skulder finnes erforderligt;

att, derest Riksdagen medgifver bolaget rätt att till reservfond disponera ett belopp af tre millioner kronor i statsobligationer, dessa obligationer ej må pantsättas eller försäljas till betäckande af bolagets skuld, förr än full betalning för aktieegarnes förbindelser blifvit erlagd eller, om full inbetalning af någon utaf dessa förbindelser oakadt uppsägning underlåtits, exekutiva åtgärder för indrivande deraf af styrelsen påkallats och bolaget, efter användande af garantifonden, ändock befunnes sakna tillgångar till fullgörande af sina förbindelser mot långgifvarne;

att dessa obligationer icke i någon händelse få användas till anskaffande af medel för bolagets utlåningar;

att bolaget, derest, genom inträffade förluster eller af annan orsak, icke blott hela garantifonden utan äfven tjugu procent af det tecknade aktiekapitalet blifva medtagna, skall upplösas, så vida icke inom tre månader aktiekapitalet blifvit återställt till sitt förra belopp;

att bolaget likaledes skall upplösas, derest någon del af reservfonden blifvit använd, utan att inom tre månader derefter antingen de använda obligationerna åter blifvit af bolaget deponerade eller full betalning för desamma till Riksgäldskontoret erlagts;

att, innan bolaget upplöses, alla förbindelser till bolagets långgifvare skola infrias, samt de af Riksdagen anvisade statsobligationer till Riksgäldskontoret återställas;

att, derest dessa obligationer i sin helhet eller till någon del blifvit försålda, bolaget skall för dem till Riksgäldskontoret erlægga betalning för såväl kapital som ränta, så långt bolagets tillgångar dertill förslå;

att någon utdelning till bolagsmännen, vare sig af ränta, vinst eller inbetaldt kapital, ej må ega rum, derest bolaget häftar i skuld för användande af reservfonden och ej heller, utom vid bolagets upplösning, förr än afsättning skett till garantifonden;

att ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse skola utnännas af Kongl. Maj:t;

att af de tre revisorer, hvilka årligen i Mars månad skola granska bolagets räkenskaper och förvaltning, fullmäktige i Riksgäldskontoret skola utse en, som är ordförande i revisionen;

att bolagets styrelse skall dels genast efter hvarje kvartals slut i närvaro af den utaf fullmäktige i Riksgäldskontoret utsedde revisor upprätta och ofördröjligen till Finansdepartementet insända en öfversigt af bolagets ställning, dels jemväl i öfrigt meddela chefen för nämnda departement alla de upplysningar rörande bolaget, som af honom äskas, dels ock efter verkställd revision till Finansdepartementet och fullmäktige i Riksgäldskontoret insända exemplar af revisionsberättelsen äfvensom efter bolagsstämmas hållande styrelsens dervid afgifna berättelse jemte bolagsstämmoprotokollet;

samt att, derest afvikelse sker från Kongl. förordningen om aktiebolag den 6 Oktober 1848 eller från bolagsordningen, och afvikelsen är af beskaffenhet att reservfonden eller någon del deraf derigenom äfventyras, Kongl. Maj:t eger att förordna om bolagets utredning.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret hafva i sitt underdåniga utlåtande emot det föreslagna reglementet anmärkt, bland annat, att det af delegarne tillskjutna belopp, hvaraf bolagets kontanta grundfond komme att bestå, skulle, derest aktiebeloppet utgjordes af det föreslagna minimum af en million kronor, uppgå till endast 200,000 kronor, hvilket belopp fullmäktige ansåge allt för ringa i förhållande till bolagets antagligen blifvande rörelse, hvarföre helst hela aktiekapitalet syntes böra inom viss på förhand bestämd tid inbetalas, hvarjemte, och då bolagets upplåning enligt förslaget kunde uppgå till tio millioner kronor, mot ett kontant inbetaldt aktiekapital af endast 200,000 kronor, fullmäktige velat fästa uppmärksamheten derpå, huruvida icke den bolaget medgifna upplåning borde ställas i lämpligt förhållande, icke till det tecknade utan till det verkliga inbetalda aktiebeloppet.

Skogsstyrelsen har i sitt utlåtande vitsordat behovet för sågverksindustrien af en permanent penninganstalt, afsedd att meddela lån på trävaror; hvilken anordning, genom den större trygghet den beredde hela denna näringsgren, ofelbart skulle fördelaktigt inverka på prisen å svenskt virke i utlandet och dymedelst äfven på skogsvärdet inom landet — förhållanden, som, jemte sågverksegarnes af lättad tillgång på kapital ökade förmåga att köpa äfven kronans virke, icke finge förbises af staten, såsom varande den störste skogsägaren i landet och i sågverken egande sina betydligaste virkesafnämare, hvarföre staten icke heller borde vara likgiltig med afseende å åtgärder för att bereda denna industri en tryggad affärsställning. Beträffande de föreslagna grunderna för bolagets verksamhet, yttrar Skogsstyrelsen vidare, att, då bolaget

tydiligen icke hade till syfte att bereda delegarne omedelbar vinst och således hvarken torde vilja eller, jemlikt det föreslagna reglementet, kunna inlåta sig på affärer, som vore förenade med risk, utan tvärtom uti de panter, emot hvilka utlåning skulle ske, komme att ega realsäkerhet, som i värde med en tredjedel öfverstege det utlånade kapitalet, Skogsstyrelsen, med hänsyn jemväl till öfriga i förslaget upptagna, ofvan anförda bestämmelser, ansåge någon farhåga icke skäligen kunna hysas för förlust af den reservfond utaf tre millioner kronor i statsobligationer, om hvars bibehållande ansökan blifvit gjord.

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t har Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet anført, hurusom det icke torde kunna bestridas, att en särskild kreditanstalt, afsedd att bereda förslag åt sågverksindustrien, skulle för dennas idkare vara af ett väsentligt gagn, och att den ställning, staten såsom den störste skogsegaren i landet intoge till denna industri, kunde ur statens eget intresse påkalla eller åtminstone rättfärdiga dess medverkan till åstadkommande af en dylik anstalt. Visserligen förefunnes anledning till en viss betänklighet *dels* derutinnan att det kunde ifrågasättas, huruvida ifrågavarande omfattande industris betydliga förlagsbehof kunde genom den föreslagna anstalten komma att tillgodoses i den utsträckning, som borde vara förutsättningen för att staten skulle finna sig uppfordrad att genom direkt medverkan främja en dylik kreditanstalt, *dels* ock i skilnaden mellan ifrågavarande anstalts och den likaledes med en fond af statsobligationer understödda Allmänna hypoteksbankens rörelse, en skilnad, som vore allt för väsentlig för att man af förhållandena med hypoteksbanken skulle vara berättigad draga någon slutsats med afseende å utvecklingen af ifrågavarande anstalt. Likväl vore det så mycket mindre Departementschefens mening att afstyrka en nådig framställning till Riksdagen i det af sökandena angifna syftet, som denna anstalt vore tillkommen genom Riksdagens initiativ och vid sådant förhållande Riksdagen med allt skäl torde böra lemnas tillfälle att pröfva den framställning, som från anstaltens egen sida blifvit gjord för att åt densamma bereda en fortsatt verksamhet utöfver den vid anstaltens tillkomst bestämda tid.

En nådig proposition i ämnet till Riksdagen förutsatte emellertid en pröfning af grunderna för anstaltens verksamhet i syfte att tillse, det så betryggande garantier, som skäligen kunde ifrågasättas, blefve beredda för den af statsobligationer bestående reservfonden. Dessa garantier vore naturligtvis företrädesvis att finna *dels* i anstaltens egenskap af ett aktiebolag, hvars delegare inbetalt en del af aktiekapitalet och vore förbundna att, när bolagets ställning det kräfde, efter kort uppsägningstid inbetala återstoden, *dels* i de bestämmelser, som begränsade bolagets rörelse till belåning af trävaror inom två tredjedelar af pantens försäljningsvärde, *dels* i den andel staten skulle ega i anstaltens förvaltning och i den offentliga kontroll, den vore underkastad, *dels* ock i före-

skrifterna rörande afsättning af en del af vinsten till en s. k. garantifond och om villkoren för utdelning samt för användande af garanti- och reservfonderna. Toge man å ena sidan hänsyn till arten af bolagets verksamhet, som icke medgäfvade detsamma att använda sina disponibla medel på annat sätt än i nyssnämnda utlåningsrörelse, och å andra sidan gjorde afseende derå, att bolaget icke vore bildadt i syfte att bereda delegarne någon vinst, vid hvilket förhållande sjelfva aktiekapitalet i viss mening kunde anses ega karakteren af en reservfond, kunde det efter Departementschefens förmenande försvaras, att inbetalningen å aktierna blifvit enligt det föreslagna reglementet inskränkt till 20 procent, så länge bolagets ställning icke kräfvade större tillskott, och att bolagets rätt att upplåna medel i allt fall blifvit, på sätt förslaget innehölle, stald i förhållande till det *tecknade* aktiekapitalet. Deremot, och då det icke allenast vore tänkbart, utan kunde, enligt hvad fullmäktige i Riksgäldskontoret ock i sitt ofvan omförmälda utlåtande erinrat; vara ganska sannolikt, att aktieegarne i många fall tillika vore bolagets gäldenärer på grund af från bolaget erhållna förlagslån, borde, för att göra den garanti, hvilken låge i aktieteckningen, effektiv, den fordran uppställas, att aktieegarne skulle för de förbindelser, de afgäfvade för oguldet aktiebelopp, ställa säkerhet, som af bolagets styrelse godkändes. Blevde en sådan bestämmelse meddelad och gjordes tillika, på sätt fullmäktige erinrat, ett tillägg derom, att den ifrågasatta garantifonden i intet fall finge anlitas till gäldande af bolagets skulder, förr än hela det tecknade aktiekapitalet blifvit infordradt, syntes förslaget i öfrigt erbjuda betryggande säkerhet därför, att den af staten lemnade fonden icke behöfde löpa någon egentlig fara att gå förlorad.

Skulle en ombildning af denna kreditanstalt komma till stånd, syntes jemväl tiden, under hvilken den skulle utan å nyo företagen pröfning af grunderna för anstaltens verksamhet få bedrifva sin rörelse, böra begränsas till tio år. Med fullmäktige instämde ock Departementschefen deri, att den af de begärda statsobligationerna å tre millioner kronor bestående fond, som i reglementet kallades reservfond, borde, såsom fullmäktige i sitt utlåtande erinrat, erhålla den mera egentliga benämningen garantifond, och att den genom afsättning af vinsten bildade fonden vore att anse såsom bolagets reservfond och borde så benämnas. Detaljbestämmelserna i reglementet ansåg Departementschefen icke böra blifva föremål för nådig pröfning, förr än sig visat, om Riksdagen lemnade sitt bifall till garantifondens fortsatta verksamhet.

Beträffande aktiebolaget Sägverksegarnes garantiförenings hittills utöfvade verksamhet har dess styrelse i sin underdåniga ansökning andragit, att garantiföreningens tillkomst och grundande på en reserv af den mest betryggande beskaffenhet redan i och för sig ingifvit ett förtroende, som icke blott hos näringens idkare verkade lugnande och återhållande vid utbudande af dess

tillverkningar, utan ock på den utländska marknaden omstämde de förväntningar af nödtvungen försäljning, som under den nyss föregående tiden visserligen icke varit utan inflytande på spekulationen; ty förnekas kunde icke, att svenska trävaror på den utländska marknaden nu mera intoge ett ganska betydande rum. Genom den större köplust för trävaror till högre pris, som vid tiden för garantiföreningens trädande i verksamhet gaf sig till känna och snart derefter ganska mycket tillväxte, samt genom den lyckliga förändring i penningställningen inom landet, hvilken också samtidigt inträdde, minskades naturligen behovet att anlita de förlagskapital, som garantiföreningen kunde tillhandahålla, och genom den begränsade tiden för garantiföreningens tillvaro saknades den utsigt för framtida förlag från samma förening, hvarförutan äldre affärsförbindelser, hvilka kunde förväntas att fortfarande, om ock på tyngre villkor, bereda nödiga kapital, icke gerna afbrötos. I de sålunda antydda förhållanden och synnerligen i den sist anförda ansåge styrelsen, utan äfventyr för misstag, rätta grunden vara att finna dertill, att garantiföreningen hittills icke kunnat utveckla hela den gagnande verksamhet, hvaraf den eljest varit mäktig. Såsom bidrag dertill kunde ock räknas, att hvarje ny form för kreditväsendet, synnerligen då dermed måste förenas förut icke bepröfvade och därför besvärliga formaliteter, behöfde sin tid för att vinna allmänna erkännande.

Vidare har bolagsstyrelsen i sin ifrågavarande underdåniga ansökning fäst uppmärksamheten derå, att hvarje tillfällig anordning till hjälp vid ofta rätt plötsligt inträffande kriser alltid komme, om icke för sent, åtminstone så sent, att stora och understundom ruinerande förluster redan inträffat, men att en permanent och stark kreditinrättning, som hade till speciel uppgift att tillgodose en viss närings behof, borde i väsentlig mån kunna förmildra det störande inflytandet af vexlande konjunkturer.

Efter det styrelsen vidare erinrat, att af landets tre hufvudnäringar jordbruket och bergsbruket blifvit tillgodosedda, det förra genom statsunderstöd för hypoteksbanken och genom denna för hypoteksföreningarne, samt bergsbruket genom belåningsrätt för metaller i Riksbanken, och genom de allmänna understöd, som kommit Jernkontoret till del, men att den tredje och med hänsyn till exportens värde mest betydande hufvudnäringen, sågverksrörelsen, endast genom omförmälda reservfond fått röna något dylikt understöd från det allmänna sida, har styrelsen redogjort för de förhållanden, hvilka fortfarande påkallade detta understöd; och har styrelsen i sådant afseende anført, att sågverksrörelsen vore i behof af synnerligen stort förlag och vida långvarigare kredit, än de inhemska bankerna, enligt grunderna för deras rörelse, kunde ständigt tillhandahålla, hvarjemte bankerna vanligen saknade nödiga betingelser för bedömande och öfvervakande af de realsäkerheter, sågverken hade att erbjuda; att vid sådant förhållande sågverksrörelsens idkare vore hänvisade till utländskt förlags-

kapital med deraf följande dryga omkostnader och den ofta ännu mer tryckande förbindelsen att till förläggaren konsignera sin tillverkning; att icke blott sågverksegarne utan äfven det allmännas intresse fordrade att, såvidt möjligt, frigöra den svenska sågverksrörelsen från dessa främmande förläggare och öfverflytta förmedlingen emellan de främmande kapitalen och de inhemska förlagsbehofven på en stark och väl ordnad särskild kreditanstalt; samt att, då arealen af de kronans skogar, från hvilka virkesförsäljning för statens räkning egde rum, enligt Skogsstyrelsens årsberättelse, uppginge till 39,299,900 kvadratref eller i det närmaste 10 procent af hela landets utmark och årliga utsyningen till 16,500,000 å 18,300,000 kubikfot, statens egen fördel bjöde att en betryggad verksamhet beredd den störste virkesafnämaren, sågverksrörelsens idkare.

I fråga särskildt om betydelsen af den i reglementsförslaget intagna bestämmelse om förbud mot utlemnande af lån till högre belopp är två tredjedelar af den lemnade pantens försäljningsvärde, har styrelsen anfört, att, enligt hvad erfarenheten gifve vid handen, trävaruprisen i det hela hade en tendens till stigande, samt att under de sist förflutna tjugufem åren priset å virke från ett år till det nästföljande icke någon enda gång uppgått till så betydligt belopp som en tredjedel af virkets värde. Vid sådant förhållande hade styrelsen ansett giltigt skäl förefinnas för det antagande, att den belånade panten komme att lemna fullt betryggande säkerhet emot förlust, helst bolagets intresse ovilkorligen bjöde att hädanefter som hittills, dels genom antagna ombud vid de belånade träupplagen och genom resande inspekterande ombud ständigt hålla hand deröfver, att panterna väl vårdades, dels ock vid hvarje utlåning förbehålla sig rätt att, om säkerheten genom prisfall eller annorledes underginge försämring, i mån deraf infordra afbetalning före den ursprungligen bestämda förfallotiden.

Utskottet tillåter sig erinra derom att, då 1879 års Riksdag fattade sitt beslut att med en reservfond af statsobligationer å 3,000,000 kronor befrämja bildandet af aktiebolaget Sågverksegarne garantiförening, sådant skedde med anledning af det förhållande, att exportvärdet af bräder, plank och bjelkar nedgått från omkring 99 millioner år 1877 till omkring 56 millioner år 1878, samt att skillnaden mellan de år 1879 rådande pris och 1878 års uppginge till omkring 36 kronor per standard, motsvarande å hela trävaruexporten en kapitalförlust af omkring 25,400,000 kronor; och fästes i den vid punkten 2:o mom. b) af 1879 års Stats-Utskotts utlåtande N:o 46 fogade, af Riksdagens båda Kamrar bifallna reservation Riksdagens uppmärksamhet derå, att omförmälda prisfall syntes till hufvudsaklig del skola hafva undvikits, om ej åtskilliga sågverksegare sett sig nödsakade att, för penningars anskaffande, till hvad pris som helst sälja sin vara; att, om deremot innehafvare af trävaror sattes i tillfälle att erhålla lån på längre tid, den naturliga följden deraf blefve, att betydliga qvan-

titeter trävaror, som under ett motsatt förhållande måste kastas in på den redan öfverfyllda marknaden, kunde hållas tillbaka i afvaktan på stigande konjunkturer; samt att den uppgift, sågverksegarnes garantiförening sig förelagt, att skydda en af landets hufvudsakliga näringar för betydliga förluster, som genom föreningens verksamhet kunde förebyggas, syntes vara af den för landet gagnande beskaffenhet, att giltig anledning till statens medverkan förefunnnes.

Den verkan, ifrågavarande år 1879 bildade garantiföreningens uppträdande utöfvat på prisens för svenska exporterade trävaror höjande till och bibehållande vid ett skäligt belopp, har, enligt hvad Utskottet inhämtat, varit väsentlig och till fullo motsvarat hvad Riksdagen vid sitt besluts fattande förväntade. Gagnet af föreningens tillvaro har af erfarenheten vitsordats, och de omständigheter, hvilka föranledde föreningens bildande, synas Utskottet innebära ett det kraftigaste skäl för den önskan, att föreningen fortfarande må ega bestånd. Staten sjelf torde häri ega ett stort intresse, ej blott med anledning deraf att sågverksrörelsen lemnar det största bidraget till landets export i dess helhet, utan äfven med hänsyn dertill att trävaruprisens, af föreningen befrämjade bibehållande vid ett jemnt och skäligt värde måste för staten, såsom den största skogsägaren i landet, vara synnerligen afsevärdt och af omedelbart gagn för tillgodörandet af kronoskogarnes rika tillgångar.

Ehuru Utskottet således finner sig ega giltiga skäl att tillstyrka Riksdagen föreningens fortsatta understödande medelst en fond af statsobligationer, har Utskottet likväl ansett vilkoren härför kunna och bära något skärpas utöfver hvad i den Kongl. propositionen ifrågasättes.

Visserligen förefinnes mellan ifrågavarande förening, som utlemnar lån endast mot pant till visst begränsadt belåningsvärde, och vanliga bankinrättningar en skillnad, som må lända derhän att aktiekapitalet i dess helhet ej torde behöfva, annat än i vissa fall, kontant inbetalas. För det ej inbetalta beloppet har i statsrådsprotokollet ifrågasatts att säkerhet skulle ställas. Denna utväg synes visserligen ändamålsenlig, men Utskottet har ansett sig bära alternativt ifrågasätta det inbetalta beloppets höjande till halfva det tecknade beloppet, i hvilket fall, om halfva aktiekapitalet redan då bolaget träder i verksamhet kontant erlägges, någon säkerhet för återstående hälften ej syntes Utskottet erforderlig.

För den händelse att säkerhet för tecknad aktiebelopp kommer att ställas, har Utskottet ansett sådana säkerhetshandlingar bära förvaras på enahanda sätt som nu är stadgadt om de såsom reservfond aflemnade obligationerna, nemligen hos Öfverståthållare-embetet eller i annat allmänt förvar, i en kassakista, försedd med särskilda lås, hvartill styrelsen och ett af fullmäktige i Riksgäldskontoret utsedt ombud utom styrelsen hafva hvar sin nyckel.

Beträffande belåningsvärdet, har Utskottet funnit detsamma utan olägenhet kunna, till vinnande af ökad trygghet vid utlåningen, till halfva försäljningsvärdet nedsättas.

Slutligen har Utskottet ansett förbehåll böra göras derom att Kongl. Maj:t må ega rätt att, äfven före oktrojtidens utgång, när helst Han finner statens säkerhet för de lemnade statsobligationerna sådant fordra, förordna om bolagets utredning; hvarjemte Utskottet, med afseende å de nu lemnade obligationernas särskildt på 1879 års riksdagsbeslut och Kongl. kungörelsen den 6 Juni 1879 grundade lydelse, ej ansett föreskrift böra lemnas derom, att just samma obligationer som de år 1879 utfärdade skola för ändamålet användas.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver, att af Riksgäldskontoret utfärdade obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor må, för att bereda aktiebolaget Sågverks-egarnes garantiförening tillfälle att fortsätta sin verksamhet under ytterligare tio år utöfver den hittills fastställda tiden, fortfarande afsättas att utgöra en garantifond för bolaget under vilkor, att bolaget ordnas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uti det till Kongl. Maj:t ingifna förslaget till förändradt reglemente och bolagsordning angifna grunder med följande jemkningar och tillägg, nemligen:

a) att antingen halfva det tecknade aktiekapitalet skall, då bolaget träder i verksamhet, vara kontant inbetaldt, eller ock aktieegarne för de förbindelser, de afgifva för oguldet aktiebelopp, ställa säkerhet, som af bolagets styrelse godkännes; börande i sistnämnda fall säkerhetshandlingarne förvaras hos Öfverståthållare-embetet eller i annat allmänt förvar, i kassakista, försedd med särskilda lås, hvartill styrelsen och ett af fullmäktige i Riksgäldskontoret utsedt ombud utom styrelsen hafva hvar sin nyckel;

b) att den genom afsättning af viss andel utaf bolagets vinst bildade fonden i intet fall får anlitas till gäldande af bolagets skulder, förr än hela det tecknade aktiekapitalet blifvit infordradt;

c) att lån ej får utlemnas till högre belopp än hälften af den lemnade pantens försäljningsvärde; samt

d) att Kongl. Maj:t må ega rätt att äfven före oktrojtidens utgång, när helst Han finner statens säkerhet för de såsom garantifond lemnade statsobligationerna sådant fordra, förordna om bolagets utredning.

Stockholm den 8 April 1881.

På Stats-Utskottets vägnar:

E. Key.
